

A1 Topaic 10

03 An Fhoghraíocht
m leathan agus m caol

Foghraíocht

2

---

03 An Fhoghraíocht

Le múineadh:

- *m leathan agus m caol*

3

---

m leathan agus m caol

- Beidh tú ag déanamh cleachtadh foghraíochta ar na fuaimeanna *m leathan agus m caol* sa Ghaeilge.
- Éist leis an mír, cad a thugann tú faoi deara?
- Cloisfidh tú an mhír dhá uair.

4

***m* leathan agus *m* caol**

- maith
- muineál
- máthair
- mór
- monarcha
- múinteoir
- Dé Máirt
- méar
- milseog
- níos measa
- meicneoir
- measartha

5

***m* leathan agus *m* caol**

- maith
- muineál
- máthair
- mór
- monarcha
- múinteoir
- Dé Máirt
- méar
- milseog
- níos measa
- meicneoir
- measartha

6

***m* leathan agus *m* caol**

- Tá dhá fhuaim ag an litir *m* sa Ghaeilge, *m* leathan agus *m* caol agus braitheann fuaim an *m* ar an nguta a bhíonn roimh nó i ndiaidh an *m*.
- Éist arís, an féidir leat an difríocht a chloisteáil?

7

***m* leathan agus *m* caol**

- maith
- muineál
- máthair
- mór
- monarcha
- múinteoir
- Dé Máirt
- méar
- milseog
- níos measa
- meicneoir
- measartha

8

***m* leathan agus *m* caol**

- maith
- muineál
- máthair
- mór
- monarcha
- múinteoir
- Dé Máirt
- méar
- milseog
- níos measa
- meicneoir
- measartha

9

Bileog

An Fhoghraíocht

***m* leathan agus *m* caol**

10

m* leathan agus *m* caol*Cuid A**

- Cén fáth a mbíonn *m* leathan nó *m* caol?
- Líon isteach an ghreille seo a leanas:

	Leathan	Caol
Gutaí		

11

***m* leathan agus *m* caol**

- Scríobh *m* leathan nó *m* caol in aice le gach ceann de na focail seo leanas:

maith _____	mór _____
milseog _____	meicneoir _____
níos measa _____	monarcha _____
muineál _____	measartha _____
Dé Máirt _____	múinteoir _____
máthair _____	méar _____

12

***m* leathan agus *m* caol - Freagraí**

- Cuid A

	Leathan	Caol
Gutaí	a o u	e i

13

Freagraí - m leathan agus m caol

- maith - *m* leathan
- milseog- *m* caol
- níos measa - *m* caol
- muineál - *m* leathan
- Dé Máirt - *m* leathan
- máthair - *m* leathan

14

Freagraí - m leathan agus m caol

- mór- *m* leathan
- meicneoir - *m* caol
- monarcha - *m* leathan
- measarta- *m* caol
- múinteoir - *m* leathan
- méar- *m* caol

15

---

m* leathan agus *m* caol*Cuid B**

- Léigh na habairtí seo de réir mar a chloiseann tú iad sa mhír:
  1. Ní mhóthaím go maith.
  2. Tá pian ina muineál.
  3. Tá a máthair óg.
  4. Tá sí ina cónaí in árasán mór.
  5. Oibríonn sé i monarcha.
  6. Is múinteoir maith í.

16

---

m leathan agus m caol

7. Téim ag siúl Dé Máirt.
8. Tá pian ina méar.
9. Bhí milseog agus caife againn.
10. Mothaím níos measa inniu.
11. Is meicneoir é.
12. Níl mé ach go measartha.

17

---

m leathan agus m caol

- Cloisfidh tú an mhír (**CUID B**) agus éist go cúramach an t-am seo leis na fuaimeanna *m* in abairtí.
- Is féidir leat na habairtí a léamh i gCuid B ar an mbileog **An Fhoghraíocht - *m leathan agus m caol*** nó lean iad ar an sleamhnán.
- Cloisfidh tú an mhír dhá uair.

18

---

m leathan agus m caol in abairtí

- Ní mhothaím go maith.
- Tá pian ina muineál.
- Tá a máthair óg.
- Tá sí ina cónaí in árasán mór.
- Oibríonn sé i monarcha.
- Is múinteoir maith í.

19

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

- Téim ag siúl Dé Máirt.
- Tá pian ina méar.
- Bhí milseog agus caife againn.
- Mothaím níos measa inniu.
- Is meicneoir é.
- Níl mé ach go measartha.

20

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

- Ní mhothaím go maith.
- Tá pian ina muineál.
- Tá a máthair óg.
- Tá sí ina cónaí in árasán mór.
- Oibríonn sé i monarcha.
- Is múinteoir maith í.

21

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

- Téim ag siúl Dé Máirt.
- Tá pian ina méar.
- Bhí milseog agus caife againn.
- Mothaím níos measa inniu.
- Is meicneoir é.
- Níl mé ach go measartha.

22

***m* leathan agus *m* caol**

- Cloisfidh tú an mhír arís agus déan athrá ar gach abairt i ndiaidh í a chloisteáil sa mhír.
- Ansin léigh gach abairt amach os ard duit féin.

23

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

- Ní mhothaím go maith.
- Tá pian ina muineál.
- Tá a máthair óg.
- Tá sí ina cónaí in árasán mór.
- Oibríonn sé i monarcha.
- Is múinteoir maith í.

24

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

- Téim ag siúl Dé Máirt.
- Tá pian ina méar.
- Bhí milseog agus caife againn.
- Mothaím níos measa inniu.
- Is meicneoir é.
- Níl mé ach go measartha.

25

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

1. Ní mhothaím go maith.
2. Tá pian ina muineál.
3. Tá a máthair óg.
4. Tá sí ina cónaí in árasán mór.
5. Oibríonn sé i monarcha.
6. Is múinteoir maith í.

26

***m* leathan agus *m* caol in abairtí**

7. Téim ag siúl Dé Máirt.
8. Tá pian ina méar.
9. Bhí milseog agus caife againn.
10. Mothaím níos measa inniu.
11. Is meicneoir é.
12. Níl mé ach go measartha.

27

***m* leathan agus *m* caol**

- Cruthaigh dhá abairt le *m leathan* agus *m caol* iontu.
- Léigh iad amach os ard, ag cur béime ar fhuaimniú an *m*.
- Ba cheart go mbeidh orainn an *m leathan* agus *m caol* a aithint.

28
